

REPORTÁŽ



Historická fotografie z doby přestavby baziliky sv. Petra a Pavla na přelomu 19. a 20. století (zdroj: archiv Vyšehradské kapituly).

Hoř-
c'
ji
r.
na
vě
na Vyšehradském hřbitově. Bazilika je, stejně jako celý areál Vyšehradu, nemovitou národní kulturní památkou a zároveň sou-

ne dokončení tzv. regotiza-
ra a Pavla, které dal mimo
řechu zdobenou orna-
nt, nedožil, svým způsobem
na i
jhlíží, neboť je pohřben prá-
vě na Vyšehradském hřbitově. Bazilika je, stejně jako celý areál Vyšehradu, nemovitou národní kulturní památkou a zároveň sou-

částí památkové rezervace hlavního města Prahy, která je od roku 1993 zapsána v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. V roce 2003 povýšil papež Jan Pavel II. vyšehradský kapitulní chrám na papežskou baziliku minor. Její poslední velká rekonstrukce probíhala v polovině 80. let 20. století, kdy došlo také na opravu střechy.



Pohled na celkový stav střechy a brádicové krytiny před opravou (foto: Michal Němeček).

VYŠEHRAH POD STŘECHU

„Střecha baziliky byla naposledy rekonstruovaná před více než čtyřiceti lety, kdy podle mnoha ukazatelů došlo zřejmě pouze k přeložení části střechy, takže nebyly použity kompletně nové šablony. Ve velmi špatném technickém stavu byla hlavně severní boční loď, jejíž krytina se musela vyměnit už v roce 2014. Věděli jsme tedy, že celá střecha potřebuje skutečně velké zásah. Svědčí o tom i fakt, že je stále ještě před námi oprava jižní boční lodi, pod jejíž krytinou jsme se snažili spíše provizorně eliminovat problémy se zatékáním. Nakonec se rozhodlo, že rekonstrukce začne prací na severní straně hlavní lodi, kde už byla brádicové krytiny také hodně porušena a kde na mnoha místech zatékalo,” říká Michal Němeček, děkan Vyšehradské kapituly, která stavební práce, zahrnující výměnu poškozených částí krovu a pokládku zhruba 1 600 metrů čtverečních nové střešní krytiny z přírodní brádicové, původně



Sanktusová věžička baziliky byla ve stavu, který umožňoval její zachování bez nutnosti výměny klempířských prvků.



Bazilika sv. Petra a Pavla z bočního pohledu, který ukazuje stav realizovaných prací v září roku 2025.

naplánovala do několika etap v období let 2024 až 2029.

Již před začátkem realizace vznikla vzhledem k omezeným finančním možnostem kapituly myšlenka uspořádat veřejnou sbírku, která je, stejně jako další aktivity, spojena se zajištěním financování součástí projektu „Vyšehrad pod střechu“. Celkové předpokládané náklady ve výši 45 milionů korun byly na podzim 2025 pokryty z více než 65 %. Z vlastních zdrojů investora to bylo 21 milionů, dalších 5,6 milionu pocházelo z veřejných prostředků a zhruba 2,7 milionu korun se získalo díky sbírce, která nadále pokračuje. „Samotné realizaci předcházelo projektování, které začalo v roce 2021. Stavební práce jsme po pečlivém zaměření, plánování a dohlédávání dobových detailů zahájili v létě roku 2024. Jedna z diskusí, které jsme vedli s projektanty a památkáři, byla napří-

klad o tom, jestli se na střechu vrátí ornamentální vzor. Definitivně nám pomohl až nálezkou fotografie z doby realizace projektu architekta Josefa Mockera, na které se vzor objevil. Byla to tak trochu detektivka,” navazuje děkan Vyšehradské kapituly, která chtěla rekonstrukci střechy ochránit také nevyčíslitelné hodnoty skryté uvnitř baziliky.

„Obavy jsme měli rovněž ze stavu konstrukce sanktusové věžičky, ale naštěstí se ukázalo, že byla ve výrazně lepší kondici než zbytek střechy. Nicméně opravy už se nedaly odkladat. Představa, že bychom kvůli případným průsakům vody do interiéru museli restaurovat velmi cenné malby a klenby, byla pro nás doslova strašidelná,” doplňuje Michal Němeček. Z historického hlediska se současná rekonstrukce vrací do období novogotické přestavby po roce 1885. Tehdy se postupovalo v několika fázích, od přístav-



Děkan Michal Němeček představuje vzorky původní a nové brádicové krytiny ve dvou barevných odstínech.